

СТАНОВИЩЕ
от проф. д-р Георги Асенов Арнаудов,
преподавател в Нов български университет,
професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство”,
за придобиване на образователната и научна степен „доктор“
по професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство”
с кандидат Татяна Желяпова

Представената ми за рецензия дисертация на Татяна Желяпова на тема *„Българската хорова култура като фактор за формиране на музикално естетическите възгледи на хоровите изпълнители в Молдова“* е развита в рамките на един значим текстов обем. Текстът на дисертационният съдържа **Първа глава.** Формиране и развитие на българската хорова култура в Република Молдова, **Втора глава.** Теоретични основи, съдържание и структура на понятието музикално естетическо възпитание, **Трета глава.** Изследване на музикално естетическите възгледи на изпълнителите на българска хорова музика в Република Молдова, **Заклучение, Библиография, Приложения.** Всяка една от трите глави съдържа свои подглави, което създава пределно ясна конструкция на дисертационния текст, точност и прецизност при излагането на тезите и видим баланс между емпиричния и теоретично разработения материал.

Още в началото следва да изведе че темата е значима не само в научно но и в научно-приложно отношение и подобна тема не коментирана в музикално-научната ни литература, на мен не ми е известен аналог, а и в съществуващият регистър с база данни на НАЦИД не може да бъде намерена информация за разработване дисертационно изследване посветено на такава значима тема като разпространението на българската хорова култура в Молдова и нейната така значима роля в естетическото възпитание и междукултурния обмен между нашите две страни.

Тук следва да изведе, че не само избирането на тема, но и цялостното изследване и логическата постройка на текста са значими и приносни. Предметът на изследването е очертан ясно още в увода на дисертацията, очертани са причините за избора на темата, с представяне на личните основания на дисертанта, дефинирани са точно и ясно обекта на изследване и основните цели и задачи, представени са двата метода използвани в работата по дисертационния труд – този на анкетирането и този на включеното наблюдение, очертани са и използваните подходи при набавянето и анализа на емпиричния материал.

В целият текст на дисертационното изследване е видно че Татяна Желяпова притежава висока степен на познаване на състоянието на проблема, обилна информация, както и яснота и широки познания за развитието на хоровата култура в Молдова. Това е видно още от първата глава. В нея е представено обстойно възникването и развитие на българската етническа общност в Молдова, причините, които тласкат българско население към емиграция в периода от края на XVII до първата половина на XIX век. Изследвано е пренасянето на български традиции и в една трета подглава развитието на художествената самодейност в Съветската Молдовска република и представянето на български традиции и българска музика в репертоара на Молдовски хорове.

В следващия етап от изследването фокусът на докторантката е насочен върху фундаментални теоретични основи, смисъла, съдържанието и системната структура на понятието „музикално естетическо възпитание“. Бих оценил този ход, като изключително приносен, особено в частта на теоретичните основания, философските тълкувания и формирането на музикално-естетически възгледи. Представените таблици и диаграми са изключително ценни и тук бих поздравил докторантката за великолепия

кръгзор и обхващането на огромен масив от теоретична и философска литература по темата. Следва да оценя очертаването на подобна проблематика и проучването на различни методи за създаването на музикално-естетически нагласи с помощта на хоровата музика и осъществяването на трансформираща комуникация като много голям принос в работата на дисертантката.

В последната, трета глава Татяна Желяпова представя методите, пътищата и неocenимите резултати от едно мащабно изследване реализирано от нея в периода от 2019 до 2023 г. с хористи от хорове „Сонор” и „Кишиневски славейчета”, хорова капела „Дойна” и женски етнографски хор на село Твардица, както и множество преведени разговори с диригенти, представящи българско музикално творчество за хор. Представеното изследване е монолитно по смисъл, с великолепно съставени въпроси, с множество схеми и диаграми. То може да се приеме като една изключително интересна картина на културния живот в Молдова. Мога да определя резултата като един приносен статистически анализ основан на основни статистически методи. Така разгледан, текстът на дисертацията показва висока степен на съответствие на избраната от Татяна Желяпова методология и методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Текстът на дисертацията на Татяна Желяпова е основан на цитирания и позовавания на представителен брой автори, като в частта Библиография са указани общо 223 заглавия, от които 141 на руски и 48 на румънски език.

Към текста на дисертацията е приложен и „Списък на публикациите по темата на дисертационния труд“ в който е представена информация за публикациите на докторанта. Аз се запознах лично с първите две от тези публикации в сборниците *Studiul Artelor și Culturologie: istorie, teorie,*

practică ISSN 2345-1408, E-ISSN 2345-1831, ДОКТОРАНТСКИ четения ...: сборник с материали от научна среща на докторанти от Националната музикална академия "Проф. Панчо Владигеров" ISSN 2367-4873 и мога спокойно да ги определя като приносни и тясно свързани с темата на изследването. Те са посветени на стилистически интерпретационни проблеми при претворяването на музиката на българския композитор Петър Лъондев и Българските традиции Коледуване и Бабуване в Молдова.

Запознат съм в основи с текста на представеният ми от дисертанта автореферат който съдържа 27 страници и много точно и ясно основни положения и проблематики от текста на дисертацията. Аз не познавам лично докторанта, но мога да кажа спокойно че съм впечатлен от написаният текст и поздравявам специално Татяна Желяпова за нейната научна разработка.

Аз приемам напълно изведените в текста на дисертацията приноси и на основата на горепосочените мои коментари, бележки и разсъждения си позволявам да оценя високо и по достойнство, както цялата практическа дейност на Татяна Желяпова, така и цялостната работа по това изследване и написване на дисертацията. Тук бих желал специално да поздравя научния ръководител на докторанта проф. д-р Теодора Павлович за нейната работа с дисертанта и оказаното педагогическо съдействие при написване на текста на дисертацията.

С настоящето бих желал да предложа на уважаемото Научно жури да присъди на Татяна Желяпова образователната и научна степен „доктор” по специалност 8.3. „Музикално и танцово изкуство”.

София, 01.05.2024 г.

проф. д-р Георги Асенов Арнаудов